

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat
Sosiaali- ja terveystyö

Jämsän kaupunki/
Sosiaali- ja terveyslautakunta
Keskuskatu 17
42100 Jämsä

Valvontapäätös

Asia

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on saanut Jämsän kaupungin aikuissosiaalityöstä sosiaalihuoltolain mukaisen omavalvontailmoituksen sosiaalityöntekijäresurssivajeesta 21.1.2021. Ilmoituksen mukaan sosiaalityöntekijöitä puuttui laskennallisesti 2,5 henkilötyövuotta (htv). Tuolloin sosiaalityöntekijöitä oli johtavan sosiaalityöntekijän lisäksi 1,5 htv, joista 1,0 htv määräaikainen työntekijä. Hänellä ei ollut sosiaalityöntekijän pätevyyttä, mutta sijaisuuteen riittävät opinnot oli suoritettuna.

Jämsän kaupungin aikuissosiaalityö on ollut aluehallintoviraston valvonnassa edellisen kerran vuonna 2020. Tuolloin aikuissosiaalityöhön palkattiin etuuskäsittelijä ja johtava sosiaalityöntekijä. Lisäksi perustettiin määräaikainen sosiaaliohjaajan virka vuoden 2021 loppuun saakka.

Asiassa saadut selvitykset

Aluehallintovirastosta on tehty asiassa selvityspyyntö Jämsän kaupungin perusturvalautakunnalle 8.2.2021, jonka selvitys on vastaanotettu 22.3.2021. Selvityksen mukaan aikuissosiaalityössä on neljä sosiaalityöntekijän virkaa sekä johtavan sosiaalityöntekijän virka. Viroista täytettyinä on johtavan sosiaalityöntekijä virka ja sen lisäksi 50% sosiaalityöntekijän työpanos. Aikuissosiaalityössä on

LÄNSI- JA SISÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

Postiosoite: PL 5, 13035 AVI | Käyntiosoite: Wolffintie 35, Vaasa

puh. 0295 018 450
kirjaamo.lansi@avi.fi

Jyväskylän toimipaikka
Hannikaisenkatu 47

Tampereen toimipaikka
Yliopistonkatu 38

www.avi.fi

Scap. 22.6.2021

ASIA: 2491

käytetty ostopalveluna sosiaalityöntekijöitä asiakastyön hoitamiseksi. Kaikki virat ovat olleet edellisen kerran täytettyinä syksyllä 2019. Aikuissosiaalityössä on kolme vakituista sosiaaliohjaajan virkaa ja kaksi määräaikaista, toinen ajalle 3.8.2020-30.4.2021 ja toinen 3.8.2020-31.12.2021.

Selvityksen mukaan rekrytointia on pyritty tehostamaan muun muassa nostamalla sosiaalityöntekijöiden tehtäväkohtaisia palkkoja, joka selvityksen antamishetkellä oli 3340,26€. Työntekijöiden hyvinvointia tuetaan tarjoamalla mahdollisuutta etätyöpäiviin ja työnohjaukseen. Lisäksi on järjestetty kehittämispäivä ja henkilöstölle tarjotaan liikunta- ja kulttuurietu. Työntekijävajeen takia palvelutarpeen arviointiin liittyvät vireillepanot ovat viivästyneet ajalla 1.1.2020-25.2.2021 Jämsässä 85 kertaa ja Kuhmoisten alueella 14 kertaa. Päätösten täytäntöönpanossa ei ole ollut viivettä.

Jämsän kaupunki toimitti asiassa lisäselvityksen sähköpostitse 4.5.2021. Selvityksen mukaan sosiaalityöntekijöiden virkoihin ei ollut hakijoita. Tämän vuoksi esitettiin, että kaksi sosiaalityöntekijän virkaa muutettaisiin sosiaaliohjaajien viroiksi. Lisäksi vakituinen sosiaaliohjaajan virka esitettiin perustettavaksi 1.1.2022 alkaen. Aikuissosiaalityöntekijöiden tehtäväkohtainen palkkaa oli palkkatoimikunnalle esitetty korotettavaksi 3 600€:n.

Aluehallintovirasto ja Jämsän kaupungin tulosaluejohtaja keskustelivat tilanteesta puhelimitse 19.5.2021. Keskustelun perusteella yksi sosiaalityöntekijän virka päätettiin muuttaa sosiaaliohjaajan viraksi, jolloin johtavan sosiaalityöntekijän lisäksi sosiaalityöntekijöitä olisi kolme. Palkkatoimikunta oli nostanut sosiaalityöntekijöiden tehtäväkohtaisen palkan esitetylle tasolle. Kaksi sosiaalityöntekijän virkaa laitettiin välittömästi avoimeksi. Lisäksi tuli esille, että palkankorotus koskee myös vammaispalvelujen sosiaalityöntekijöitä.

Jämsän kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan 16.6.2021 tekemä päätös on toimitettu aluehallintoviraston tiedoksi 22.6.2021.

Päätöksen mukaan kahden sosiaalityöntekijän rekrytointia jatketaan ja virkoihin on tuohon mennessä hakenut kolme sosiaalityöntekijää. Yksi sosiaalityöntekijän virka muutetaan sosiaaliohjaajan viraksi. Lisäksi perustetaan yksi uusi sosiaaliohjaajan virka 1.1.2022 alkaen.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto katsoo Jämsän kaupungin aikuissosiaalityön resurssin olevan asiakkaiden tarvetta vastaavalla tasolla.

Aluehallintovirasto ohjaa Jämsän kaupungin viranhaltijoita perusteluista ilmenevällä tavalla. Valvonta-asian käsittely aluehallintovirastossa päättyy.

PERUSTELUT

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 15 §:n mukaan sosiaalityöllä tarkoitetaan asiakas- ja asiantuntijatyötä, jossa rakennetaan yksilön, perheen tai yhteisön tarpeita vastaava sosiaalisen tuen ja palvelujen kokonaisuus, sovitetaan se yhteen muiden toimijoiden tarjoaman tuen kanssa sekä ohjataan ja seurataan sen toteutumista ja vaikuttavuutta. Sosiaalityö on luonteeltaan muutosta tukevaa työtä, jonka tavoitteena on yhdessä yksilöiden, perheiden ja yhteisöjen kanssa lieventää elämäntilanteen vaikeuksia, vahvistaa yksilöiden ja perheiden omia toimintaedellytyksiä ja osallisuutta sekä edistää yhteisöjen sosiaalista eheyttä. Saman lain 16 §:n mukaan sosiaaliohjauksella tarkoitetaan yksilöiden, perheiden ja yhteisöjen neuvontaa, ohjausta ja tukea palvelujen käytössä sekä yhteistyötä eri tukimuotojen yhteensovittamisessa. Tavoitteena on yksilöiden ja perheiden hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen vahvistamalla elämänhallintaa ja toimintakykyä.

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36 §:n 1 momentin mukaan kun kunnallisen sosiaalihuollon palveluksessa oleva on tehtävässään saanut tietää sosiaalihuollon tarpeessa olevasta henkilöstä, hänen on huolehdittava, että henkilön kiireellisen avun tarve arvioidaan välittömästi. Lisäksi henkilöllä on oikeus saada palvelutarpeen

arviointi, jollei arvioinnin tekeminen ole ilmeisen tarpeetonta. Lisäksi 2 momentin mukaan palvelutarpeen arviointi on aloitettava viipymättä ja saatettava loppuun ilman aiheetonta viivytystä.

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 42 §:n 1-3 momentin mukaan sosiaalihuollon asiakkaalle on nimettävä asiakkuuden ajaksi omatyöntekijä. Työntekijää ei tarvitse nimetä, jos asiakkaalle on jo nimetty muu palveluista vastaava työntekijä tai nimeäminen on muusta syystä ilmeisen tarpeetonta. Omatyöntekijällä on oltava asiakkaan palvelukokonaisuuden kannalta tarkoituksenmukainen sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetussa laissa tarkoitettu kelpoisuus. Erityistä tukea tarvitsevan lapsen tai muun asiakkaan omatyöntekijällä tai hänen kanssaan asiakastyötä tekevällä työntekijällä on oltava mainitun lain 3 §:n mukainen sosiaalityöntekijän kelpoisuus. Omatyöntekijänä toimivan henkilön tehtävänä on asiakkaan tarpeiden ja edun mukaisesti edistää 38 §:n 2 ja 3 momentin toteuttamista sekä toimia tarvittaessa muissa tässä laissa säädetyissä tehtävissä.

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 46 §:n 1 momentin mukaan omatyöntekijän kanssa asiakastyötä tekevän kunnallisen viranhaltijan, jolla on sosiaalityöntekijän kelpoisuus, on tehtävä päätös niistä sosiaalipalveluista, joilla yhdessä turvataan 12 ja 13 §:n mukaisesti erityistä tukea tarvitsevan lapsen tai erityistä tukea tarvitsevan muun asiakkaan välttämätön huolenpito ja toimeentulo sekä terveys ja kehitys, jos menettely on asiakkaan edun mukainen.

Saatujen selvitysten mukaan Jämsän kaupungilla on ollut neljä aikuissosiaalityöntekijän virkaa ja johtavan sosiaalityöntekijän virka. Kaikki virat on ollut edellisen kerran täytettyinä syksyllä 2019 ja työntekijöiden vaihtuvuus on ollut suurta. Johtava sosiaalityöntekijä on arvioinut, että jatkuvien sosiaalityöntekijöiden rekrytointivaikeuksien vuoksi yksi sosiaalityöntekijän virka voidaan muuttaa sosiaaliohjaajan viraksi. Jämsän kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan 16.6.2021 tekemän päätöksen mukaisesti yksi sosiaalityöntekijän virka muutetaan sosiaaliohjaajan viraksi ja lisäksi perustetaan yksi uusi sosiaaliohjaajan virka 1.1.2022 alkaen. Jämsän

kaupunki vastaa myös Kuhmoisten alueen sosiaalityön järjestämisestä.

Saatujen selvitysten mukaan aikuissosiaalityön tehtävistä voidaan vastata lainsäädännön mukaisesti kun sosiaaliohjaajia on yhteensä viisi ja sosiaalityöntekijöitä neljä. Heistä yksi toimii johtavana sosiaalityöntekijänä. Johtava sosiaalityöntekijä huolehtii siitä, että sosiaalityöntekijät vastaavat heille lainsäädännön perusteella kuuluvista tehtävistä. Yksi uusi sosiaaliohjaajan virka vahvistaa aikuissosiaalityön tiimin resurssia siten, että jatkossa se vastaa asiakkaiden tarpeita. Jo tällä hetkellä tiimissä on yksi määräaikainen sosiaaliohjaaja vuoden 2021 loppuun saakka.

Asiakkaille nimetään omatyöntekijät, mutta henkilöstön suuren vaihtuvuuden vuoksi omatyöntekijät eivät ole pystyneet vastaamaan tehtävistään riittävällä tavalla. Myös palvelutarpeen arviointien tekeminen on viivästynyt työntekijäresurssivajeen vuoksi. Tilanne tulee korjaantumaan sen jälkeen, kun avoimet virat on saatu täytettyä.

Aluehallintovirasto ohjaa huomioimaan, että erityistä tukea tarvitsevan asiakkaan omatyöntekijän tulee olla sosiaalityöntekijä. Palvelutarpeen arvioinnista voivat vastata pääosin sosiaaliohjaajat. Erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden osalta palvelutarpeen arvioinnin kokonaisuudesta tulee vastata sosiaalityöntekijä. Lisäksi erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden päätöksenteosta tulee sosiaalihuoltolain mukaisesti vastata sosiaalityöntekijä.

Saadun selvityksen mukaan avoinna oleviin sosiaalityöntekijöiden virkoihin on 16.6.2021 mennessä hakenut kolme sosiaalityöntekijää. Toisen viran hakuaika jatkuu 30.6.2021 saakka. Jämsän kaupunki on oma-aloitteisesti nostanut sosiaalityöntekijöiden palkkoja vakituisten ja pysyvien sosiaalityöntekijöiden rekrytoimiseksi.

Asiakassuunnitelma

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 39 §:n 1 momentin mukaan palvelutarpeen arviointia on täydennettävä asiakkaalle laadittavalla

asiakassuunnitelmalla tai muulla vastaavalla suunnitelmalla, ellei suunnitelman laatiminen ole ilmeisen tarpeetonta.

Sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 7 §:n mukaan sosiaalihuoltoa toteutettaessa on laadittava palvelu-, hoito-, kuntoutus- tai muu vastaava suunnitelma, jollei kyseessä ole tilapäinen neuvonta ja ohjaus tai jollei suunnitelman laatiminen muutoin ole ilmeisen tarpeetonta. Suunnitelma on laadittava, ellei siihen ole ilmeistä estettä, yhteisymmärryksessä asiakkaan kanssa sekä 9 ja 10 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa asiakkaan ja hänen laillisen edustajansa taikka asiakkaan ja hänen omaisensa tai muun läheisensä kanssa. Suunnitelman sisällöstä ja asiaan osallisista on lisäksi voimassa, mitä niistä erikseen säädetään.

Aluehallintovirastoon 22.3.2021 toimitetun selvityksen mukaan suurelle osalle aikuissosiaalityön asiakkaista ei ole laadittu sosiaalihuoltolain mukaista asiakassuunnitelmaa, koska esimerkiksi asumispalveluasiakkaille tehdään asumispalveluyksiköissä hoito- ja kuntoutussuunnitelma. Suunnitelma tehdään yhdessä asiakkaan, asumispalveluyksikön henkilöstön ja sosiaalityöntekijän kanssa.

Aluehallintovirasto ohjaa huomioimaan, että hoito- ja kuntoutussuunnitelma on lain sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista mukainen palvelun toteuttamissuunnitelma, joka määrittelee asumispalveluyksikön asiakkaan hoidon ja kuntoutuksen toteuttamista juuri kyseisessä palvelussa. Kunnan viranhaltijan velvollisuutena on laatia sosiaalihuoltolain mukainen asiakassuunnitelma, jota palvelussa tehtävä hoito- ja kuntoutussuunnitelma ei voi korvata. Asiakassuunnitelman laatimista ei voi siirtää palveluntuottajan vastuulle. Asiakassuunnitelman tavoitteena on myös varmistaa, että asiakas saa tarvitsemansa palvelut. Asiakassuunnitelma täydentää palvelutarpeen arviota ja sen laatimiseksi saadaan tarvittavat tiedot palvelutarpeen arvioinnin tekemisen yhteydessä. Kunnan viranhaltijan tulee päivittää asiakassuunnitelmaa tarvittaessa. Hyvä käytäntö on päivittää

asiakassuunnitelmat vähintään vuosittain. Usein tämä tapahtuu hoitokokousten/asiakassuunnitelmapalaverien yhteydessä.

Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan Jämsän kaupungin aikuissosiaalityön palvelut on järjestetty asiakkaiden palvelutarvetta vastaavalla tavalla ja saatujen tietojen mukaan sosiaalityöntekijöiden rekrytoiminen on onnistunut. Lisäksi on hyvä, että aikuissosiaalityön tiimiä on vahvistettu yhdellä sosiaaliohjaajan viralla.

Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan johtava sosiaalityöntekijä vastaa ammattitaitoisesti tiimensä johtamisesta ja työn sisällöllistä kehittämistä sekä vastuualueiden määrittelyä voidaan toteuttaa sen jälkeen, kun kaikki virat on saatu täytettyä.

Sovelletut säännökset

Sosiaalihuoltolaki (1301/2014) 15-16 §, 36-39 §, 42 §, 45-46 §
Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)
7 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen ei saa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 6 § huomioon ottaen hakea muutosta valittamalla.

Lisätietoja

Lisätietoja antaa tarvittaessa ylitarkastaja Jaana Aarnio, puh. 0295 018 576 tai jaana.aarnio@avi.fi

Yksikön päällikkö

Matti Nyberg

Ylitarkastaja

Jaana Aarnio

Päätös

Jämsän sosiaali- ja terveyslautakunta

Tiedoksi

Sari Hellsten, sosiaali- ja terveysjohtaja Jämsä
Auli Heinonen, laatu- ja palveluasiantuntija Jämsä
Heikki Oksanen, tulosaluejohtaja Jämsä
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira

Suoritemaksu

Maksuton päätös

Tämä asiakirja LSSAVI/1141/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSSAVI/1141/2021 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Nyberg Matti 22.06.2021 13:39

Esittelijä Aarnio Jaana 22.06.2021 12:23

